

EINA D'AUTOAVALUACIÓ DINÀMICA DE CENTRES FORMADORS

**PRÀCTIQUES
EDUCATIVES
EN CENTRES FORMADORS**

ÍNDEX

Presentació. 3

1 Introducció. 5

2 Justificació. 8

3 Àmbits i nivells de desenvolupament. 13

4 Diana d'autoavaluació dels centres. 35

5 Referències. 37

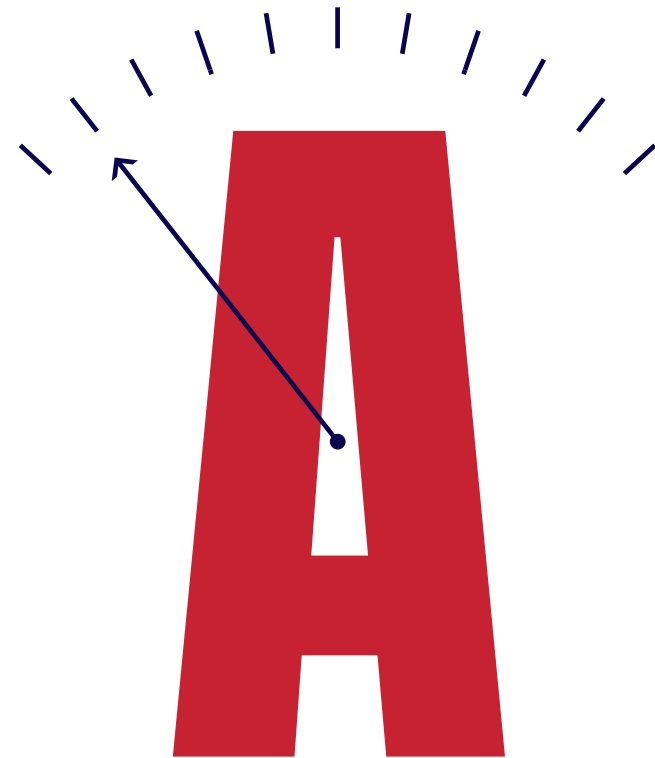
6 Crèdits. 38

PRESENTACIÓ

Les pràctiques educatives en centres formadors són, en el procés de desenvolupament professional dels futurs docents, l'espai ideal i el període clau per desenvolupar les competències que la pràctica educativa demana mobilitzar, des de l'acció i la reflexió en el centre formador que s'identifica com a referent pedagògic.

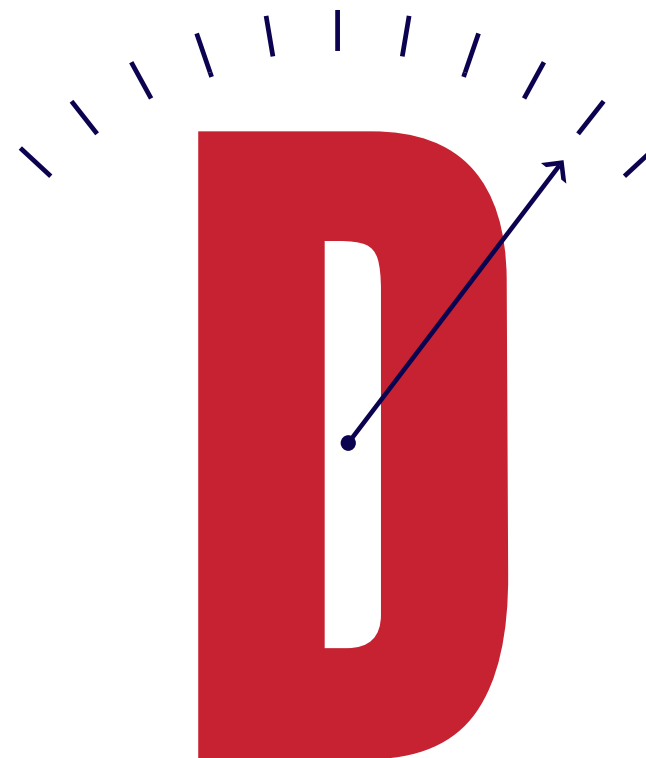
Les pràctiques promouen models d'actuació, el contrast de les reflexions teòriques amb la praxis real, fet que permet als estudiants l'adquisició i el desenvolupament de les competències docents. A més, plantegen interrogants sobre les idees i les aptituds pròpies per exercir la tasca docent.

Durant aquest període, l'acompanyament dels estudiants per part de les persones mentores de centre i tutores d'universitat, com a referents principals, esdevé de gran rellevància. És en aquest sentit que és necessari avaluar les accions educatives relacionades amb l'acompanyament als estudiants des del centre formador i la universitat com una oportunitat de millorar-les. En aquest procés, l'avaluació és una eina que situa, tant al centre formador com a la universitat, de manera conscient en el procés d'acompanyament que duen a terme i provoca la reflexió sobre les oportunitats de millorar-lo per avançar cap a un acompanyament constructiu.

En aquest document es presenta una eina d'autoavaluació dinàmica per als centres formadors que, com ja indica el seu nom, està relacionada amb el procés de millora contínua de les accions educatives relacionades amb l'acompanyament constructiu. Aquesta eina ha de permetre als centres formadors identificar-se com a tals i orientar-se en la presa de decisions en el camí per esdevenir centres formadors de referència.

Aquesta eina d'autoavaluació dinàmica es presenta en forma de rúbrica i posa el focus en vuit àmbits que fan referència als aspectes qualitatius més importants que caracteritzen l'acompanyament constructiu dels estudiants durant el pràcticum i l'aprenentatge del centre com a organització que aprèn en relació al desenvolupament professional docent. Aquests àmbits incorporen diferents dimensions amb diferents nivells de domini que es concreten en indicadors qualitatius.

1. INTRODUCCIÓ

El centre formador, com a institució clau en la formació inicial del futurs mestres i professors, és un entorn d'aprenentatge on els estudiants poden veure i practicar totes les dimensions de l'acció educativa; en definitiva, un mirall per als futurs docents. Per això, és cabdal comprendre l'essència del que significa acompanyar un procés d'aquest tipus.

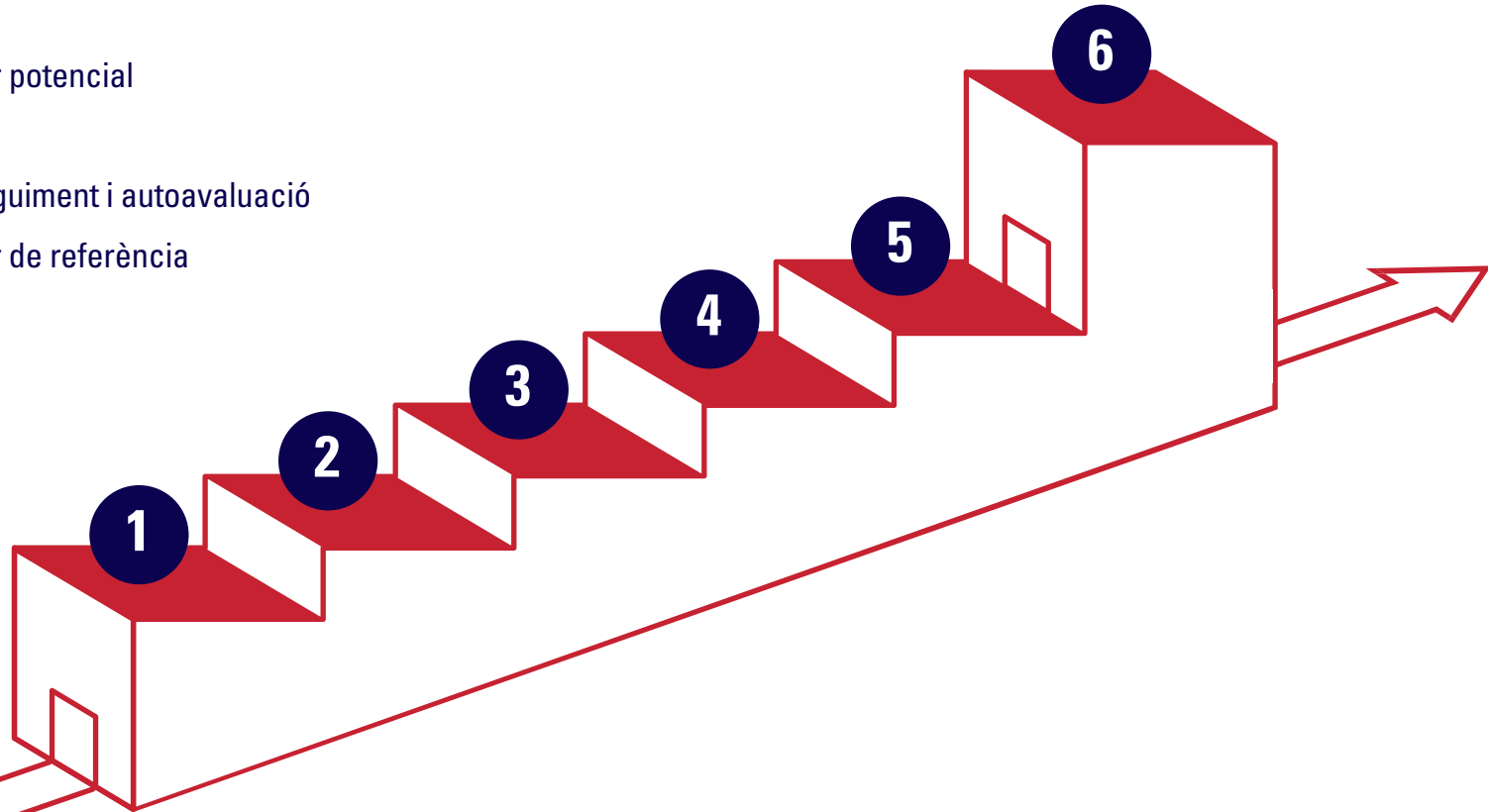
Amb l'objectiu de garantir un acompanyament constructiu capacitador de l'estudiant en el període de pràctiques, es fa necessari disposar, per part dels centres formadors, d'una eina de reflexió i

d'aprenentatge que els ajudi a orientar-se en la presa de decisions per esdevenir centres formadors de referència, tenint en compte el seu context i punt de partida, així com els recursos que poden mobilitzar.

L'eina que es presenta en aquest document permet realitzar una autodiagnosi (o autoavaluació inicial), una fotografia del centre formador en relació als àmbits d'actuació d'acompanyament constructiu, atès que permet identificar on és el centre en relació amb els àmbits d'actuació d'un centre formador de referència.

Ús de l'eina d'autoavaluació per esdevenir un centre formador de referència

- 1 Centre formador potencial
- 2 Autodiagnosi
- 3 4 5 Autoseguiment i autoavaluació
- 6 Centre formador de referència

Aquesta eina també permet l'autoseguiment atès que es pot utilitzar en diferents moments del procés de desenvolupament de les habilitats relacionades amb les diferents dimensions de l'acompanyament constructiu, fet que contribueix a la millora contínua envers l'acompanyament dels estudiants en pràctiques.

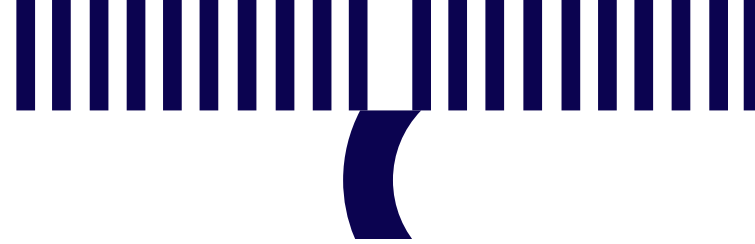
Finalment, l'eina permet una autoavaluació final dins de períodes de temps determinats, atès que permet no només comprovar si s'ha assolit el nivell màxim (el nivell de referència) en algunes de les habilitats específiques de l'acompanyament constructiu, sinó també identificar quines habilitats encara no estan desenvolupades del tot i es necessiten treballar més.

D'aquesta manera, l'eina pretén promoure un procés dinàmic de millora contínua de les accions educatives relacionades amb

l'acompanyament constructiu capacitador dels estudiants en pràctiques. L'eina ha d'acompanyar aquest procés fins que s'hagin desenvolupat totes les habilitats en el seu nivell d'excel·lència (que es troba en els indicadors del nivell de referència).

L'eina d'autoavaluació dinàmica s'ha dissenyat perquè el centre formador pugui analitzar i orientar les decisions del que s'ha de canviar de manera progressiva. I és en aquest sentit que aquesta eina és en essència i globalment una eina d'autoregulació. El centre té l'autonomia de la utilització de l'eina centrant-se en el desenvolupament d'un o més àmbits o bé en la seva globalitat, focalitzant quins són els aspectes més importants i alhora prioritaris per definir i avançar en els objectius de millora d'acord amb la realitat que es vol canviar.

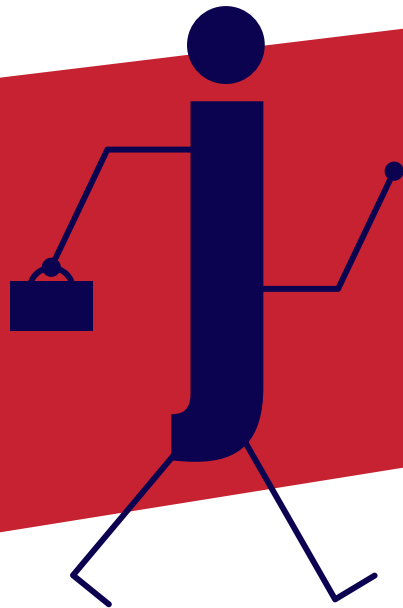
2. JUSTIFICACIÓ

El document ***Pràctiques universitàries en centres educatius formadors*** presenta el nou model que té per objectiu “millorar les condicions de les pràctiques, de manera que contribueixin a augmentar la qualitat de la formació de la docència”. També s’indica que aquesta millora fa necessari “assegurar que l’estada de l’estudiant en pràctiques al centre sigui eficaç i eficient en termes d’aprenentatge, tant per a l’estudiant com per al centre i l’alumnat”.

Per garantir un acompanyament constructiu i capacitador, és a dir, orientat sobretot a promoure de manera sistemàtica el raonament crític de l’estudiant, cal que els centres prenguin consciència “d’on són” i “cap a on han d’avançar com a centre formador” i “per què” en relació als aspectes que caracteritzen l’acompanyament. Incorporar l’avaluació, entesa com un aprenentatge, de les accions educatives que es porten a terme en relació amb aquests aspectes és una oportunitat per millorar-les.

Cal promoure l’autoregulació metacognitiva com un procés actiu i constructiu d’avaluació dinàmica, per millorar i avançar cap a un model de centre de referència que té per objectiu facilitar l’adquisició de les capacitats necessàries perquè l’estudiant en pràctiques pugui continuar millorant durant tota la seva trajectòria professional.

Aquesta eina es fonamenta en darrers estudis sobre l’avaluació que adopten una perspectiva sociocultural que entén l’aprenentatge de les persones com a desenvolupament (Poehner, 2008; Storch, 2017). Dins d’aquest marc, l’avaluació dinàmica presenta un enfocament pedagògic que es fonamenta en la visió integrada de l’ensenyament o instrucció i l’avaluació com a parts d’un mateix procés. El tret distintiu de l’avaluació dinàmica és la seva orientació cap al futur: es tracta d’un tipus d’avaluació que no se centra en mesurar els resultats d’un desenvolupament competencial que ha tingut lloc fins al moment sinó que el seu objectiu és

identificar i promoure les habilitats que es troben encara en procés de maduresa i donar les ajudes necessàries perquè aquestes es vagin desenvolupant –i, per tant, adquirint maduresa– en el futur.

A partir d'aquest marc conceptual, l'eina d'autoavaluació dinàmica es concreta en una base d'orientació, en forma de rúbrica, que facilita els elements que permeten identificar i analitzar el grau de desenvolupament dels aspectes clau que caracteritzen l'acompanyament constructiu i capacitador dels estudiants. D'aquesta manera, s'obtenen evidències sobre la mesura en què

s'estan desenvolupant o s'han desenvolupant aquests aspectes, amb l'objectiu de prendre les accions de millora necessàries.

Per facilitar l'autoavaluació, aquesta eina proporciona indicadors que descriuen, d'una banda, els aspectes, les habilitats que s'han de desenvolupar i els elements que han de contenir perquè esdevinguin de qualitat, i per altra banda, les orientacions de com utilitzar-los.

AUTODIAGNOSI

Què faig / què fem ja en relació a les habilitats que s'han de desenvolupar per a un acompanyament constructiu?

En què ens hem de centrar ara?

2

AUTODIAGNOSI
AUTOSEGUIMENT
AUTOAVALUACIÓ

AUTOSEGUIMENT

Les habilitats que estem desenvolupant són coherents en relació als indicadors d'assoliment per a l'acompanyament constructiu?

3

AUTOAVALUACIÓ

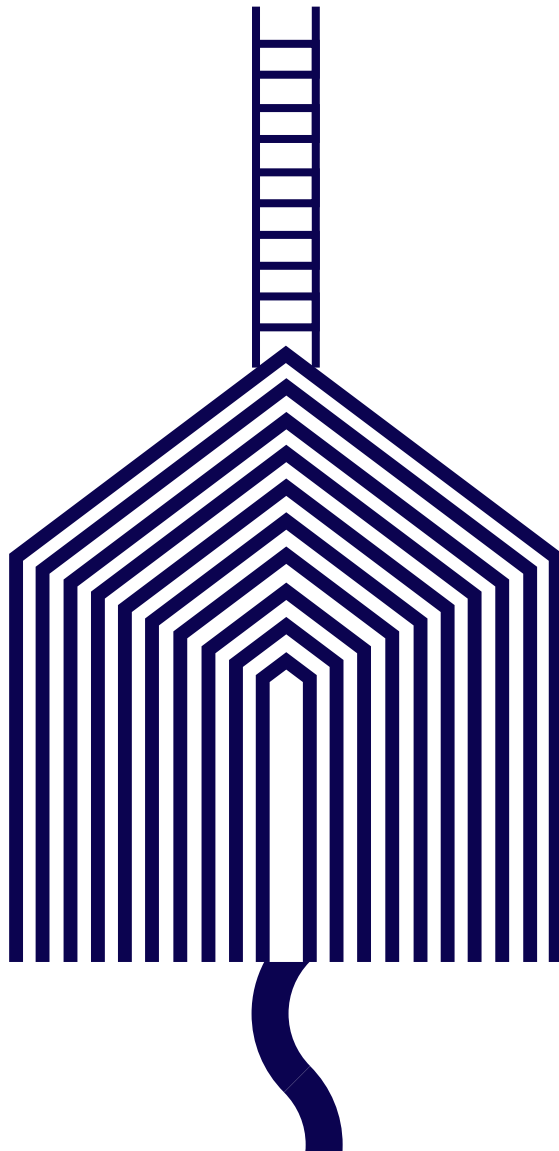
En quina mesura s'han aconseguit els indicadors d'assoliment de les habilitats d'acompanyament constructiu?

Tenim evidències clares i concretes?

Quines habilitats encara s'han de desenvolupar?

AUTO DIAGNOSI
AUTOSEGUIMENT
AVALUACIÓ

3. ÀMBITS I NIVELLS DE DESENVOLUPAMENT

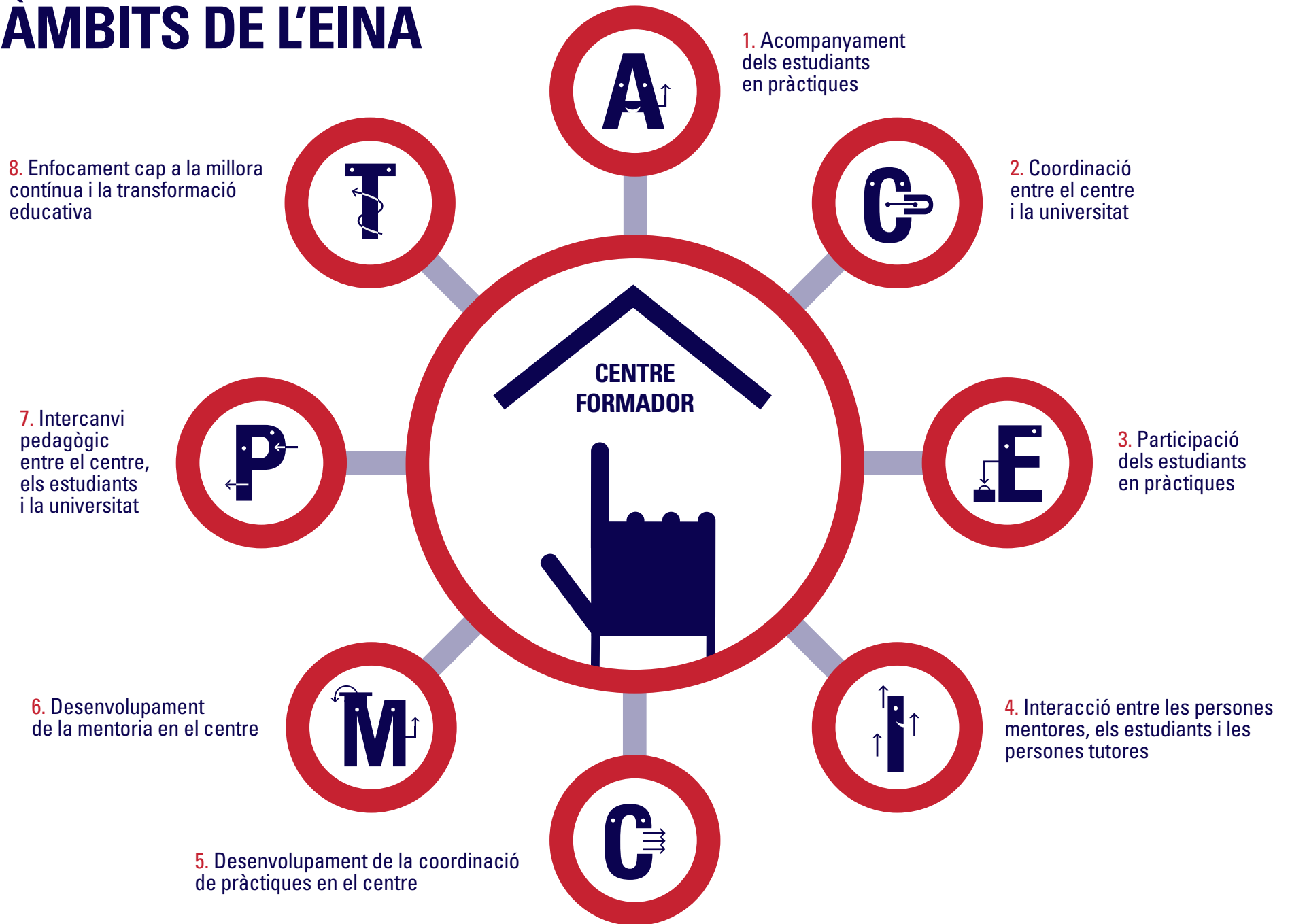
El centre formador s'identifica com a model en la pràctica pedagògica i, conjuntament amb la universitat, participa en el procés de desenvolupament professional de futurs docents.

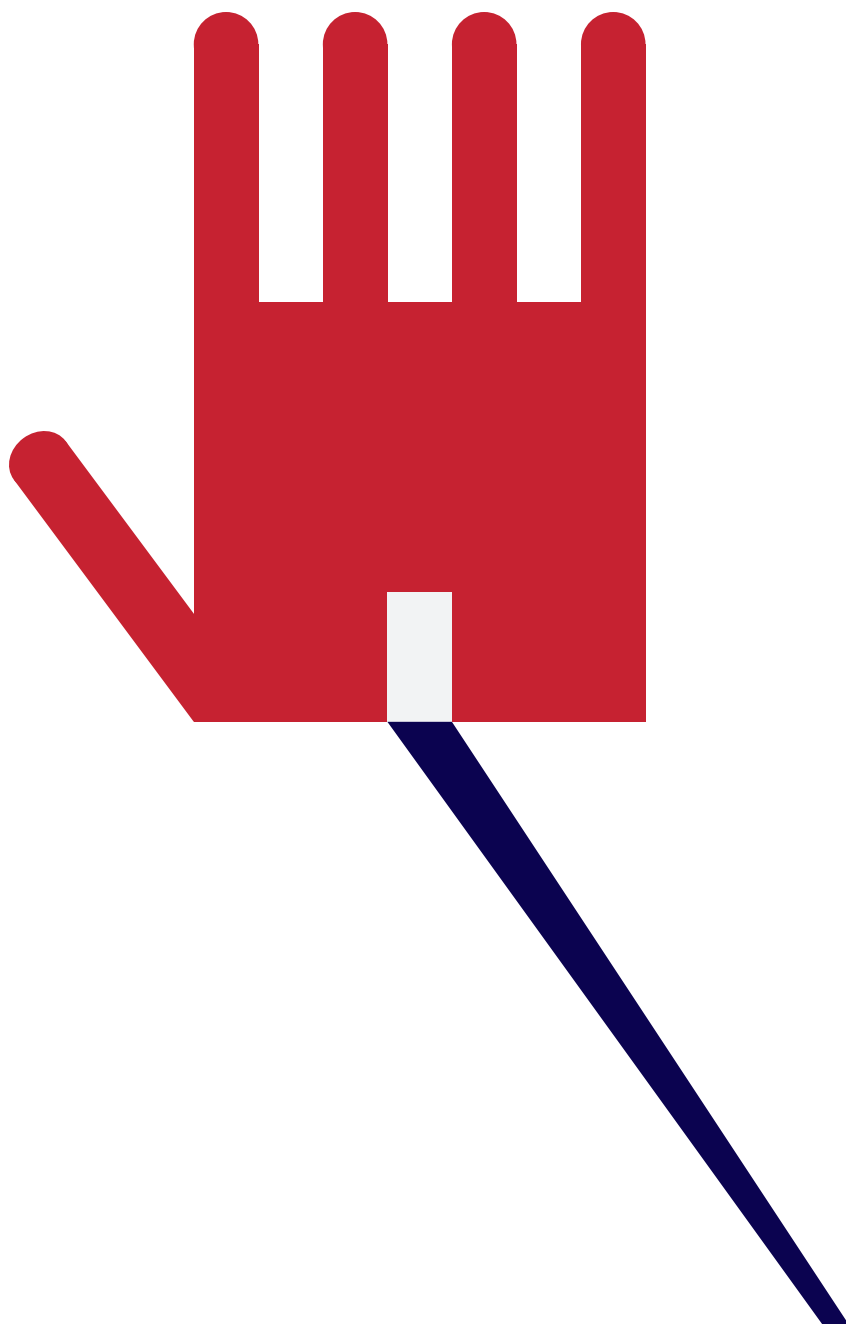
El referent principal de l'estudiant en pràctiques al centre formador és la persona mentora, tant com a model d'actuació a l'aula i de connexió amb la pràctica educativa, com en la seva capacitat d'analitzar i reflexionar, amb una mirada crítica, les situacions d'ensenyament i aprenentatge com una oportunitat per millorar-les.

Durant el període de pràctiques, l'acompanyament de l'estudiant fa referència al conjunt d'accions i actuacions que el centre formador posa en funcionament per tal de garantir una visió global i holística del centre (els seus principis i valors institucionals, organitzatius i pedagògics i també relacionals) així com per promoure de forma sistemàtica el raonament i pensament crítics dels estudiants. L'autoavaluació d'aquestes accions i actuacions ajudarà al centre formador a adequar el disseny i la implementació de les seves intervencions.

L'eina d'autoavaluació dinàmica posa el focus en els aspectes clau de l'acompanyament constructiu capacitador i s'estructura en vuit àmbits que són els següents:

ÀMBITS DE L'EINA

Cada dimensió es gradua en tres nivells de domini. El format és sumatiu, de manera que els nivells superiors són inclusius, i incorporen els indicadors dels nivells inferiors.

Aquests nivells es defineixen amb prou elements per aconseguir una bona descripció qualitativa. En aquest sentit i, amb l'objectiu d'ajudar a comprendre en profunditat l'essència dels conceptes claus que hi apareixen i que conformen els elements que caracteritzen aquests nivells, es proporciona una explicació detallada del seu significat.

Es defineixen tres nivells de gradació per descriure el desenvolupament de cada dimensió:

NIVELL INICIAL

Implica un desenvolupament incipient de la dimensió. Es preveuen algunes actuacions i accions però no s'han activat totes les necessàries per facilitar l'adquisició de les capacitats essencials en l'estudiant. No es preveuen moments/espais que facilitin una reflexió pedagògica crítica. Els canals establerts per a la comunicació entre el centre formador i la universitat s'utilitzen ocasionalment.

NIVELL MITJÀ

Respon a un desenvolupament en procés de la dimensió adequat. En aquest nivell, des del centre formador i conjuntament amb la universitat, es potencia tant la participació activa de l'estudiant en la dinàmica del centre com la interacció entre recerca i pràctica educativa. Es defineixen moments/espais d'interacció que s'utilitzen regularment, entre l'estudiant, el centre formador i la universitat.

NIVELL

DE

La dimensió es desenvolupa de manera excel·lent. Es concreten les actuacions i accions necessàries per a l'acompanyament constructiu de l'estudiant. Hi ha moments establerts d'intercanvi continu entre l'estudiant, el centre formador i la universitat. La col·laboració amb la universitat a través de projectes de recerca i d'innovació educativa és una oportunitat de millora i de transformació educativa per al centre formador.

REFERÈNCIA

ÀMBIT 1. ACOMPANYAMENT DELS ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

DIMENSIÓ

INDICADORS

ACOLLIDA

a

NIVELL INICIAL

El Pla d'acollida dels estudiants en pràctiques es limita a que la persona coordinadora rep els estudiants el primer dia i els presenta a les persones mentores.

NIVELL MITJÀ

El Pla d'acollida dels estudiants en pràctiques inclou la contextualització en els espais i marc pedagògic del centre.

NIVELL DE REFERÈNCIA

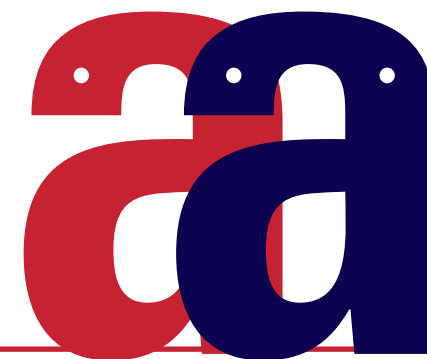
El Pla d'acollida dels estudiants en pràctiques inclou el marc pedagògic del centre, la presentació dels canals de comunicació i els aspectes més importants de les pràctiques regulats a les NOFC.

Concepte clau: contextualització.

Contextualitzar l'estudiant en els espais i el marc pedagògic del centre implica:

- Fer visibles les connexions internes, és a dir, la coordinació i el treball en equip del centre, identificant les estratègies comunes aplicades com a claustre i les personals aportades per cada docent.
- Donar a l'estudiant la informació suficient per facilitar-li la seva orientació al centre, des del punt de vista físic (on són els espais que necessita conèixer) des de l'inici: consergeria, sala del professorat, lavabos... com des del punt de vista socioeducatiu (perfil sociofamiliar de l'alumnat i plantejaments pedagògics mestres). Es tracta de facilitar-li l'orientació, però sense donar-li tanta informació que no es pugui fer les seves pròpies preguntes o arribar a les seves pròpies conclusions. Serà tasca de la persona mentora, més endavant, ajudar-lo a trobar respostes a les preguntes que s'hagi pogut plantejar.

ÀMBIT 1. ACOMPANYAMENT DELS ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

DIMENSIÓ	INDICADORS		
	NIVELL INICIAL	NIVELL MITJÀ	NIVELL DE REFERÈNCIA
SEGUIMENT	El seguiment dels estudiants és indirecte per part de la coordinació de pràctiques, es fa preguntant a la persona mentora.	El seguiment per part de la coordinació de pràctiques es porta a terme mitjançant la realització de dues trobades regulades durant el període de pràctiques.	El seguiment es realitza en tres moments durant el període de pràctiques i sempre que sigui necessari entre la coordinació i l'estudiant.
PLANIFICACIÓ	El centre no contempla la dedicació per planificar els moments d'acompanyament als estudiants en l'horari de les persones mentores.	El centre posa a disposició de les persones mentores alguna dedicació, de manera esporàdica i sense planificació, per a l'acompanyament als estudiants en pràctiques.	El centre disposa una dedicació per a l'acompanyament als estudiants en pràctiques en els horaris de les persones mentores.
QUALITAT	L'acompanyament es basa essencialment en la transmissió d'informació.	L'acompanyament promou la reflexió dels estudiants, però ho fa en moments puntuals.	L'acompanyament és personalitzat, capacitador i orientat a promoure el raonament crític de l'estudiant.
RELACIÓ	Les persones mentores mantenen una actitud de respecte amb els estudiants.	Les persones mentores desenvolupen una relació propera i un clima emocional adequat amb els estudiants.	Les persones mentores desenvolupen una relació de confiança que genera vincles amb els estudiants i afavoreix el seu aprenentatge.

Conceptes clau: intercanvi continu, capacitador i relació de confiança.

ÀMBIT 1. ACOMPANYAMENT DELS ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

● El seguiment es realitza en tres moments durant el període de pràctiques i sempre que sigui necessari entre la coordinació i l'estudiant.

*S'utilitzen de referència les funcions de la persona coordinadora de pràctiques del centre explicitades en el document marc **Pràctiques universitàries en centres educatius formadors**. Les finalitats de dites trobades poden ser:*

Línia del temps

Període inicial de les pràctiques

Funcions coordinació de pràctiques

Acollir els estudiants en pràctiques, donar a conèixer el projecte educatiu, les formes de gestió i organització del centre i facilitar-los els documents necessaris.

Mostrar quines són les relacions amb l'entorn (pla d'entorn, Administració local i comarcal, si s'escau, serveis educatius de la zona i serveis educatius específics, associacions, serveis externs, etc.).

Explicitar la coordinació que es du a terme entre el centre i la Universitat.

Organitzar el calendari, els espais i els horaris d'intervenció dels estudiants en pràctiques.

Facilitar als estudiants la mobilitat dins del centre i l'assistència a les diverses reunions (claustr, equips docents, departaments, tutories, reunions, entrevistes amb les famílies, etc.).

Explicitar la relació de matèries, cursos i nivells implicats en el pràcticum.

Presentar el paper dels equips docents en el procés de formació dels estudiants en pràctiques.

Durant les pràctiques

Valorar amb l'estudiant el desenvolupament de les pràctiques.

Recordar a l'estudiant el marc normatiu respecte a la privacitat, la confidencialitat i la protecció de dades personals.

Promoure l'autoavaluació i l'autoregulació de l'estudiant en pràctiques tant com sigui possible.

Detectar possibles necessitats i millores.

Final del període de pràctiques

Avaluar, conjuntament amb les persones mentores, les competències docents que els estudiants han desenvolupat durant el període del pràcticum.

Recollir una valoració dels estudiants en relació a l'acompanyament rebut des del centre durant el període de pràctiques.

ÀMBIT 1. ACOMPANYAMENT DELS ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

- *L'acompanyament és personalitzat, capacitador i orientat a promoure el raonament crític de l'estudiant.*

La finalitat de l'acompanyament és facilitar l'adquisició de les capacitats necessàries perquè l'estudiant en pràctiques pugui continuar millorant durant tota la seva trajectòria professional. La pràctica sistemàtica del raonament crític es troba en la base d'aquesta capacitat de millora contínua. Cal una anàlisi conjunta i reflexiva del desenvolupament de les pràctiques entre l'estudiant i la persona mentora, qui més que aportar solucions per les dificultats que li sorgeixin a l'estudiant, l'acompanya en la seva cerca.

- *Les persones mentores desenvolupen una relació de confiança que genera vincles amb els estudiants i afavoreix el seu aprenentatge.*

Les activitats de formació fonamentades en la pràctica reflexiva es basen en un model d'intervenció formativa que té en compte l'experiència personal i professional del professorat. Per això té unes característiques determinades, les quals han de facilitar tant el treball amb les emocions, percepcions i creences de les persones com la creació de comunitats d'aprenents entre les persones que comparteixen la formació.

Des de la pràctica reflexiva es considera que només des de la confiança es pot generar una comunicació fluida, on sentir-se còmode per "obrir" l'aula i intercanviar coneixement sobre el que fem i per què ho fem i cercar alternatives que ajudin a avançar.

La relació de confiança es pot assolir mitjançant l'establiment d'un clima emocional adequat, és a dir, generant vincles i mostrant respecte. Es proposa:

ÀMBIT 1. ACOMPANYAMENT DELS ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

Línies d'acció

Generar vincles

Actuacions

Posar-se a la disposició dels estudiants (Vine a veure'm quan vulguis, cultura de portes obertes, saber que pots venir a mi, ...).

Afavorir el diàleg i la conversa com a eines que: potencien la relació interpersonal, desenvolupen el sentit de pertinença a la comunitat escolar i contribueixen a la construcció de coneixement.

Encoratjar l'estudiant a expressar les seves opinions personals en un marc de respecte tot i integrant-les, en la mesura que es pugui, als diferents contextos i situacions.

Estimular la participació de l'estudiant en la comunitat educativa i animar-lo a intervenir i a col·laborar en projectes globals dins i fora del centre.

Canalitzar les aportacions i opinions de l'estudiant cap al model educatiu innovador.

Utilitzar un llenguatge assertiu i càlid evitant l'ús d'expressions de judici.

Utilitzar el "nosaltres" enfront del "jo".

Mostrar respecte

Escoltar les idees de l'estudiant.

Partir de les idees de l'estudiant i construir sobre elles.

Proporcionar i compartir amb l'estudiant estratègies de comunicació (docent/estudiants d'aula).

Utilitzar un llenguatge assertiu i càlid que esdevingui entenedor i clar per a l'estudiant.

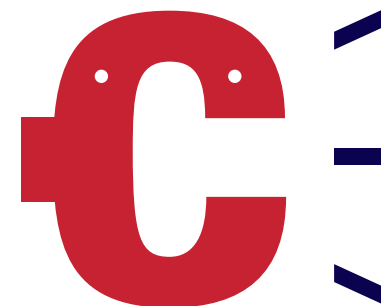
Fer evidents, de forma clara i concreta, els possibles errors que l'estudiant hagi pogut cometre evitant la desqualificació i l'ús d'expressions de judici.

ÀMBIT 2. COORDINACIÓ ENTRE EL CENTRE I LA UNIVERSITAT

DIMENSIÓ	INDICADORS		
	NIVELL INICIAL	NIVELL MITJÀ	NIVELL DE REFERÈNCIA
PLANIFICACIÓ	La universitat informa al centre dels estudiants que realitzaran les pràctiques.	La universitat i el centre utilitzen puntualment alguns canals per afavorir el desenvolupament de les pràctiques dels estudiants.	La universitat i el centre planifiquen contactes regulars per afavorir l'acompanyament dels estudiants en pràctiques.
CENTRE-UNIVERSITAT	Les persones coordinadores i mentores dels centres disposen del pla formatiu de les pràctiques de la universitat.	Les persones coordinadores i mentores dels centres participen en el contingut del pla formatiu de les pràctiques de la universitat.	Les persones coordinadores i mentores dels centres, a més a més, mantenen una comunicació continuada durant el període de pràctiques ajustada al pla formatiu de la universitat.
UNIVERSITAT-CENTRE	El centre posa a disposició de les universitats el projecte educatiu.	El centre facilita que les universitats coneguin els trets identitaris del seu projecte educatiu.	El centre aporta evidències del desenvolupament del projecte educatiu per facilitar entorns diversificats d'aprenentatge dels estudiants.

Conceptes clau: canals establerts i utilitzats regularment i situa l'estudiant tenint en compte el PEC i altres documents que el desenvolupen.

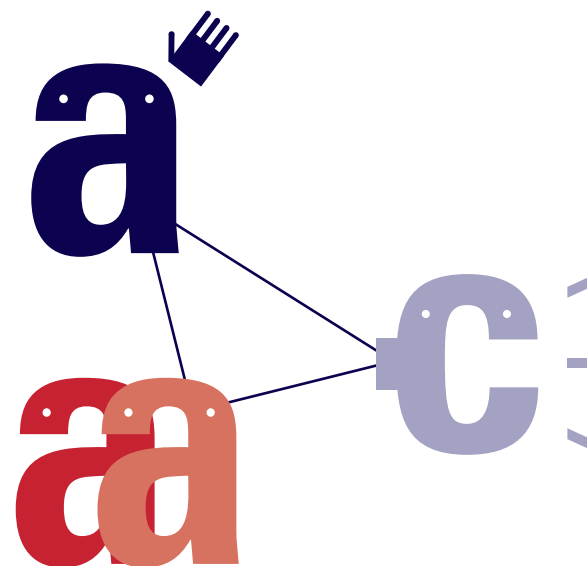
ÀMBIT 2. COORDINACIÓ ENTRE EL CENTRE I LA UNIVERSITAT

- *La universitat i el centre planifiquen contactes regulars per afavorir l'acompanyament dels estudiants en pràctiques.*

Per exemple, s'ha establert un calendari de contactes (presencial, virtual o telefònic) entre la tutoria de la universitat i la mentoria del centre formador.

- *El centre aporta evidències del desenvolupament del projecte educatiu per facilitar entorns diversificats d'aprenentatge dels estudiants.*

Es tracta de contextualitzar l'estudiant perquè no faci la tria de centre tenint en compte només criteris de proximitat geogràfica, sinó també la identitat del centre, els plantejaments pedagògics, l'atenció educativa a tot l'alumnat amb una mirada inclusiva, i que conegui la manera com, en funció de l'autonomia organitzativa, el centre organitza les pràctiques.

ÀMBIT 3. PARTICIPACIÓ DELS ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

DIMENSIÓ

INDICADORS

REUNIONS I SESSIONS PEDAGÒGIQUES

NIVELL INICIAL

Els estudiants assisteixen com a observadors a reunions i sessions pedagògiques.

NIVELL MITJÀ

Els estudiants participen en reunions i sessions pedagògiques.

NIVELL DE REFERÈNCIA

La participació dels estudiants en reunions i sessions pedagògiques s'acompanya d'un retorn que facilita la reflexió crítica.

EXPERIÈNCIES D'AULA: OBSERVACIÓ

Les sessions d'observació d'activitats o projectes es limiten al grup-classe assignat per a les pràctiques o a l'horari de les persones mentores i són elles les responsables de fer el retorn.

Hi ha la possibilitat d'observar altres espais o altres grups-classe i dur a terme projectes amb altres docents que participen en el retorn.

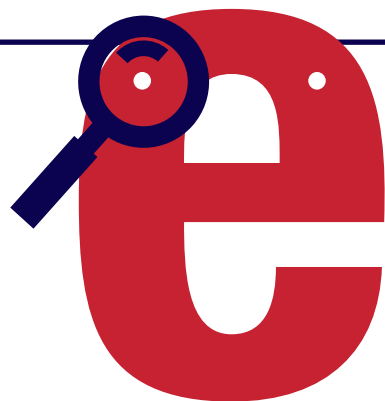
El claustre assumeix l'observació dels estudiants en qualsevol activitat, projecte, espai o aula i promou que els docents participin del retorn.

EXPERIÈNCIES D'AULA: INTERVENCIÓ

La intervenció dels estudiants a l'aula és puntual i es limita al pla de treball.

Les persones mentores promouen el rol actiu i la participació constant dels estudiants a l'aula.

Els estudiants treballen en format de cocodència amb les persones mentores.

ÀMBIT 3. PARTICIPACIÓ DELS ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

Conceptes clau: participa activament i se li fa un retorn i sessions d'observació.

● *La participació dels estudiants en reunions i sessions pedagògiques s'acompanya d'un retorn que facilita la reflexió crítica.*

L'estudiant pot intervenir en les sessions pedagògiques aportant el seu punt de vista. Aquestes intervencions, com les que tenen lloc a l'aula, poden servir per a facilitar el desenvolupament de les competències docents mitjançant el retorn de la persona mentora, que incentivarà el seu pensament reflexiu amb actuacions com:

Línia d'acció

Incentivar el pensament reflexiu de l'estudiant

Actuacions

Convida constantment l'estudiant a analitzar les pròpies propostes.

Utilitza estratègies (com ara preguntes per fer raonar) per fer qüestionar a l'estudiant les pròpies representacions sobre el que és aprendre i ensenyar.

Insta l'estudiant a aportar arguments fonamentats de les opcions metodològiques i dinàmiques d'aula que proposa.

Promou que l'estudiant es plantegi preguntes d'indagació sobre aspectes concrets de la pràctica docent.

● *El claustre assumeix l'observació dels estudiants en qualsevol activitat, projecte, espai o aula i promou que els docents participin del retorn.*

Es recomana que aquestes sessions siguin continuades i amb debat posterior.

ÀMBIT 4. INTERACCIÓ ENTRE LES PERSONES MENTORES, ELS ESTUDIANTS I LES PERSONES TUTORES

DIMENSIÓ	INDICADORS		
	NIVELL INICIAL	NIVELL MITJÀ	NIVELL DE REFERÈNCIA
MENTORIA–TUTORIA	Hi ha un contacte puntual a l'inici i al final del període de pràctiques.	Hi ha un contacte regular durant el període de pràctiques i les persones tutores poden participar en les observacions de l'aula.	Hi ha un contacte regular durant el període de pràctiques i es promou que les persones tutores tinguin una participació activa en les observacions de l'aula.
MENTORIA–ESTUDIANT	Les trobades se centren en temes organitzatius de les pràctiques.	Les trobades propicien la reflexió sobre les actuacions de les pràctiques.	Les trobades tenen com a finalitat converses constructives de les pràctiques.
FUNCIONS DE LA INTERACCIÓ	Les interaccions entre les persones mentores, tutores i estudiants se centren en el traspàs d'informació de la pràctica docent de l'estudiant.	Les interaccions se centren en l'anàlisi constructiva de la pràctica docent de l'estudiant.	Les interaccions se centren en la col·laboració per a l'aprenentatge que incentiva l'autoregulació de la pràctica docent de l'estudiant.

Concepte clau: converses constructives.

● *Les trobades tenen com a finalitat converses constructives de les pràctiques.*

Aquests espais de trobada entre la persona mentora i l'estudiant tenen com a finalitat un diàleg constructiu que ha de contribuir al desenvolupament professional de l'estudiant.

ÀMBIT 4. INTERACCIÓ ENTRE LES PERSONES MENTORES, ELS ESTUDIANTS I LES PERSONES TUTORES

Línies d'acció

La persona mentora fa de brúixola de forma constructiva

Orienta

Genera un feedback continuat del procés

Proporciona a l'estudiant eines per a la pràctica docent de forma constructiva

La persona mentora promou l'aprenentatge de l'estudiant

Fa ús de l'escolta activa

Coconstrueix amb l'estudiant

Actuacions

Fa verbalitzar a l'estudiant el seu model didàctic (què vol fer, com i perquè) per tal d'identificar on es troba en relació amb el que ha d'aconseguir.

Valora positivament allò que va en la "bona direcció".

Utilitza preguntes d'inducció perquè l'estudiant prengui consciència del que ha de millorar o reestructurar.

Ajuda a focalitzar objectius i propòsits, pas a pas i globalment.

Fa ús de l'avaluació formadora per anar situant l'estudiant al llarg del procés.

Fa analitzar a l'estudiant estratègies i models didàctics i pedagògics i l'ajuda a treure conclusions d'aquesta anàlisi.

Fa prendre decisions a l'estudiant tot i raonant-les.

Comença la conversa plantejant una pregunta.

Escolta la resposta de l'estudiant i recapitula el que ha dit l'estudiant.

Pregunta si el que recapitula concorda amb el que ha dit l'estudiant.

Suscita noves idees a partir d'aquest treball.

Ajuda l'estudiant a fer conscients els seus valors respecte de la professió docent.

Utilitza metàfores i exemples que ajudin a entendre els conceptes científics.

Canvia de to de veu per incidir en les idees més importants.

Focalitza l'entonació per a 'contextualitzar' (discernir entre el rellevant i l'irrellevant).

Utilitza analogies amb experiències anteriors de l'estudiant.

ÀMBIT 4. INTERACCIÓ ENTRE LES PERSONES

MENTORES, ELS ESTUDIANTS I LES PERSONES TUTORES

Línies d'acció

La persona mentora apodera l'estudiant per tal que autoreguli el seu procés d'aprenentatge

Incentiva l'autoavaluació continuada i el pensament crític

Proposa reptes a l'estudiant i l'ajuda a gestionar-los emocionalment

Ajuda l'estudiant a gestionar les seves emocions

Actuacions

Fa reflexionar l'estudiant sobre les seves capacitats i competències professionals.

Ajuda l'estudiant a conèixer les seves fortaleses i aspectes a millorar.

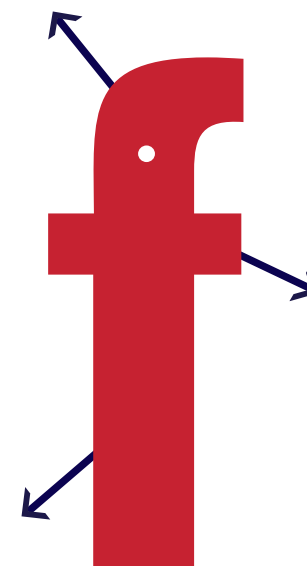
Ajuda l'estudiant a planificar fites realistes.

Ajuda l'estudiant a observar els canvis i millores.

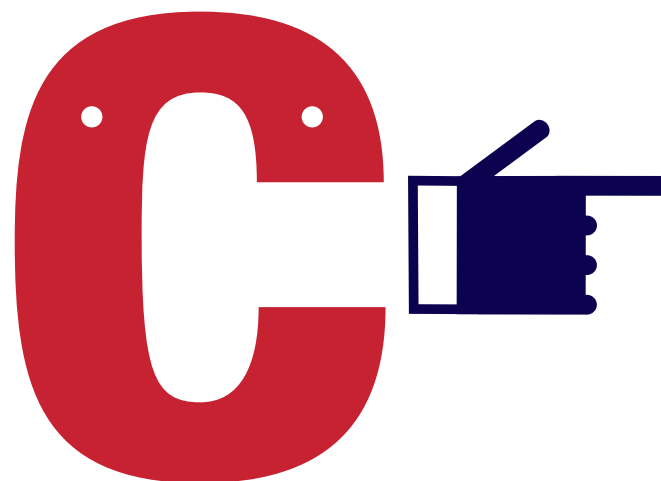
Fa experimentar i participar l'estudiant en diversitat de situacions i actuacions educatives que després es valoren conjuntament.

Ajuda l'estudiant perquè aprengui a tranquil·litzar-se i a tranquil·litzar en moments de tensió produïts a l'aula.

Ajuda l'estudiant a prendre distància de les situacions crítiques i a no actuar de manera impulsiva.

ÀMBIT 5. DESENVOLUPAMENT DE LA COORDINACIÓ DE PRÀCTIQUES EN EL CENTRE

DIMENSIÓ	INDICADORS		
PROCEDIMENT DE DESIGNACIÓ DE LA PERSONA COORDINADORA DE PRÀCTIQUES	NIVELL INICIAL L'equip directiu designa la persona coordinadora sense tenir uns criteris consensuats amb el claustre.	NIVELL MITJÀ L'equip directiu designa la persona coordinadora d'acord amb els criteris consensuats amb el claustre.	NIVELL DE REFERÈNCIA L'equip directiu designa la persona coordinadora d'acord amb els criteris consensuats amb el claustre i en fa el seguiment.
	TRANSFERÈNCIA DELS PRINCIPIS DE LA COORDINACIÓ La coordinació es desenvolupa a partir del treball individual de la persona coordinadora.	NIVELL MITJÀ Els principis de coordinació són compartits per diversos equips de treball docent del centre, i serveixen per a l'aprenentatge entre iguals.	NIVELL DE REFERÈNCIA El centre inclou els principis de coordinació com a línia per a la millora del centre.

Concepte clau: l'equip directiu designa la persona coordinadora d'acord amb els criteris consensuats amb el claustre.

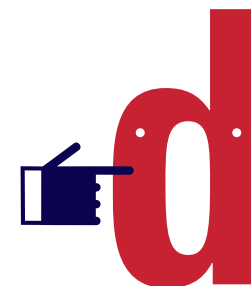
Per a l'elaboració d'aquest criteris cal tenir en compte el perfil de la persona coordinadora i les funcions que ha de desenvolupar que s'especifiquen al document marc ***Pràctiques universitàries en centres educatius formadors***

ÀMBIT 6. DESENVOLUPAMENT DE LA MENTORIA EN EL CENTRE

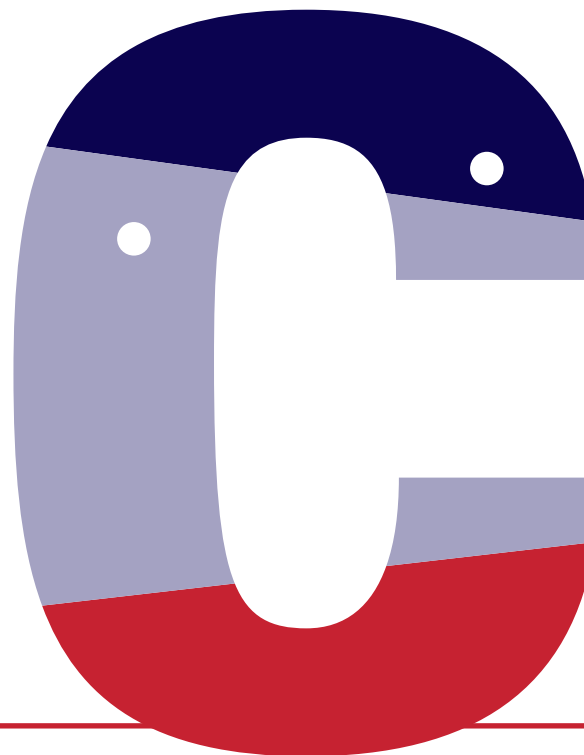
DIMENSIÓ	INDICADORS		
	NIVELL INICIAL	NIVELL MITJÀ	NIVELL DE REFERÈNCIA
PROCEDIMENT DE DESIGNACIÓ DE LA PERSONA MENTORA	L'equip directiu designa les persones mentores sense tenir uns criteris consensuats amb el claustre.	L'equip directiu designa les persones mentores d'acord amb els criteris consensuats amb el claustre.	L'equip directiu designa les persones mentores d'acord amb els criteris consensuats amb el claustre i en fa el seguiment.
TRANSFERÈNCIA DE LES PRÀCTIQUES DE LA MENTORIA	La mentoria es desenvolupa a partir del treball individual de les persones mentores amb els estudiants en pràctiques.	Les pràctiques de mentoria són compartides entre alguns equips del centre i promouen l'aprenentatge entre iguals.	Les pràctiques de mentoria són compartides entre tots els equips del centre i promouen el treball en xarxa en el centre i amb altres centres.

Concepte clau: l'equip directiu designa les persones mentores d'acord amb els criteris consensuats amb el claustre.

Per a l'elaboració d'aquest criteris, cal tenir en compte el perfil de la persona mentora i les funcions que ha de desenvolupar i que s'especifiquen al document marc ***Pràctiques universitàries en centres educatius formadors***.

ÀMBIT 7. INTERCANVI PEDAGÒGIC ENTRE EL CENTRE, ELS ESTUDIANTS I LA UNIVERSITAT

DIMENSIÓ

**COL-LABORACIÓ
PER AL
DESENVOLUPAMENT
DOCENT**

INDICADORS

NIVELL INICIAL

L'intercanvi pedagògic queda restringit a les pràctiques i només intervenen les persones tutores, mentores i els estudiants.

NIVELL MITJÀ

L'intercanvi pedagògic incorpora una anàlisi i un retorn continuat de l'activitat en què també participen altres agents (claustre, persones coordinadores,...).

NIVELL DE REFERÈNCIA

L'intercanvi pedagògic entre el centre i la universitat va més enllà de les pràctiques i promou l'aprenentatge compartit mitjançant la col·laboració en el desenvolupament dels TFG, TFM, projectes de recerca o formacions compartides.

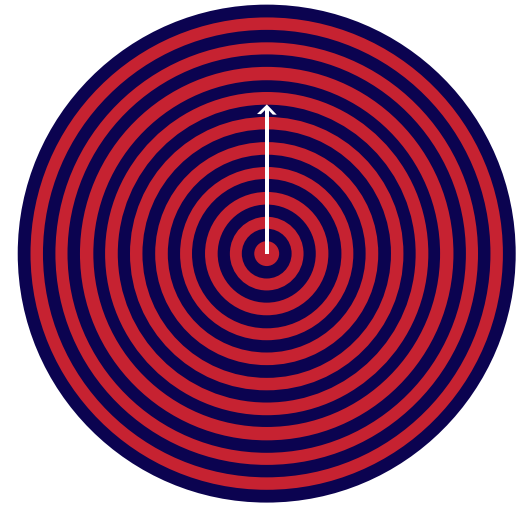
ÀMBIT 8. ENFOCAMENT CAP A LA MILLORA CONTÍNUA I LA TRANSFORMACIÓ EDUCATIVA

DIMENSIÓ	INDICADORS		
	NIVELL INICIAL	NIVELL MITJÀ	NIVELL DE REFERÈNCIA
MODEL PEDAGÒGIC INNOVADOR	El centre promou algunes innovacions, però hi manquen evidències d'avaluació que constatin una millora dels aprenentatges de tot l'alumnat.	El centre fomenta la cultura de la innovació i es recullen algunes evidències d'avaluació que mostren una millora dels aprenentatges de tot l'alumnat.	El centre desenvolupa una cultura de la innovació basada en la recerca de forma que les evidències d'avaluació constaten una millora dels aprenentatges de tot l'alumnat i orienten la presa de decisions cap a la millora contínua del centre.
EVIDÈNCIES DEL PRÀCTICUM PER A L'APRENTATGE DOCENT*	Es recull informació sobre el desenvolupament de les pràctiques de manera poc sistemàtica i no compartida.	Es comparteix la informació sobre el desenvolupament de la pràctiques amb l'objectiu de generar evidències que afavoreixin l'aprenentatge docent.	Les evidències obtingudes sobre el desenvolupament de les pràctiques s'utilitzen per millorar el projecte educatiu del centre.
PRÀCTIQUES DE REFERÈNCIA D'APRENTATGE DOCENT	S'identifiquen pràctiques de referència de manera puntual.	Les pràctiques de referència es comparteixen per promoure l'aprenentatge del centre.	Les pràctiques de referència es transfereixen a altres centres i a la comunitat educativa.

* Entre la informació a recollir s'inclou la valoració de tots els agents implicats en el pràcticum, i particularment dels estudiants del pràcticum.

Concepte clau: promoure la cultura de la innovació.

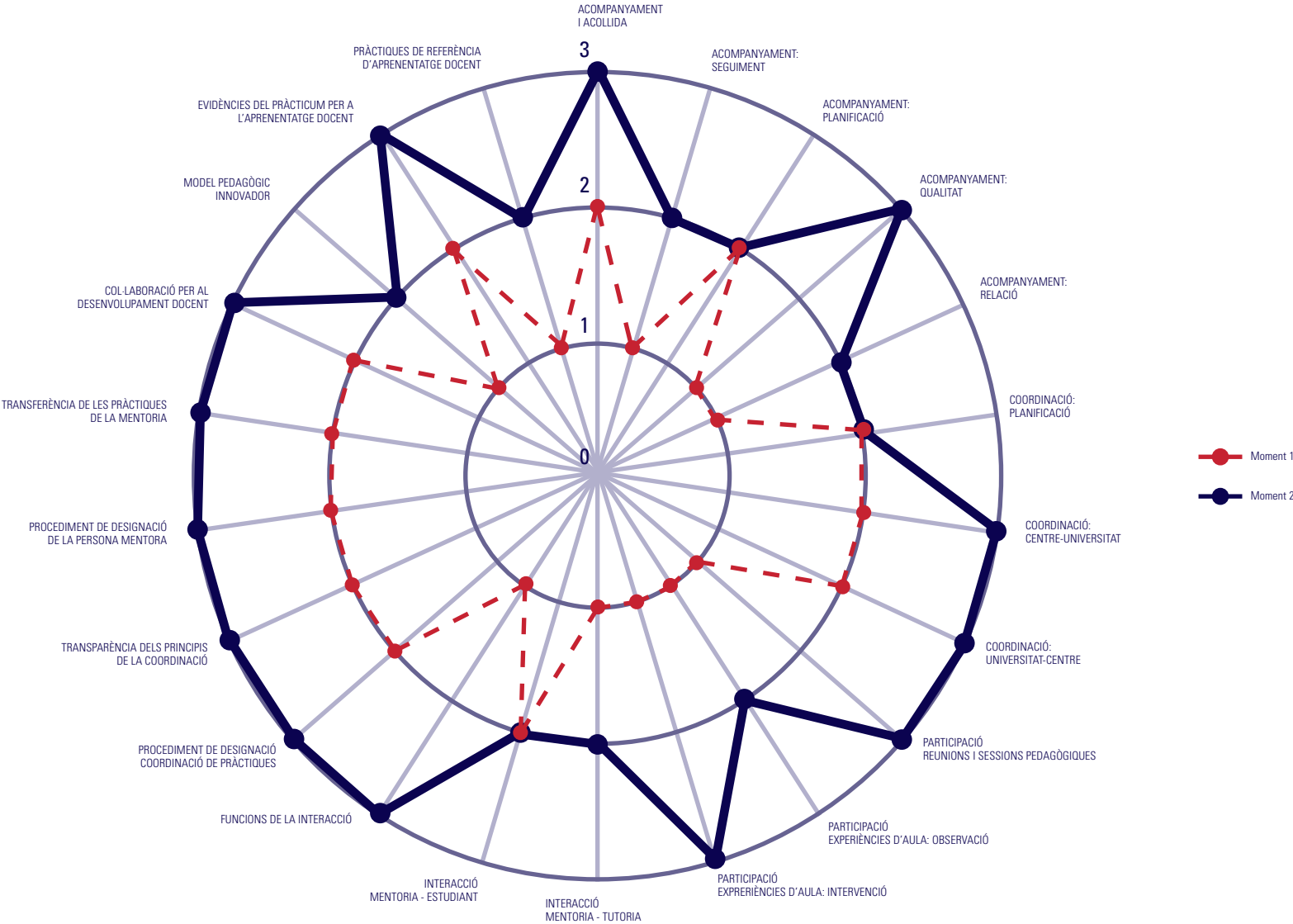
4. DIANA D'AVALUACIÓ DELS CENTRES

La diana d'avaluació és una eina ràpida que permet de manera visual conèixer en quin punt es troba el centre en relació als aspectes d'acompanyament que defineixen un centre formador de referència.

Atès que l'eina està en procés de digitalització, fins que l'eina no es publiqui, us compartim aquest enllaç que genera una diana d'avaluació:

● https://docs.google.com/spreadsheets/d/1SW_Fi9KV4gLjVVKzW-Lf0c5gsQQkSBP6/edit#gid=909609379

DIANA D'AVALUACIÓ

5. REFERÈNCIES

Casart, Y. (2020). *Procedimiento computarizado de evaluación dinámica en el uso de pruebas estandarizadas de comprensión lectora en Inglés como LE: un estudio de caso*. [tesis doctoral no publicada]. Barcelona: Universidad Pompeu Fabra.

Departament d'Educació (2020). *Avaluar és aprendre*. L'avaluació per millorar els aprenentatges de l'alumnat en el marc del currículum per competències.

● <http://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/col·leccions/competencies-basiques/eso/avaluar-aprendre.pdf>

Generalitat de Catalunya (2019): *Pràctiques educatives en centres formadors*.

● https://documents.espai.educa.gencat.cat/PC/InnovacioPedagogica/Practiques_universitaries.pdf

Haywood, H. C. and Lidz, C. (2007). *Dynamic Assessment in Practice: Clinical and Educational Applications*. Cambridge, UK: CUP.

Karpov, Y. and Tzuriel, D. (2009). *Dynamic Assessment: Progress, Problems, and Prospects*. *Journal of Cognitive Education and Psychology*, 8,(3), 228-237.

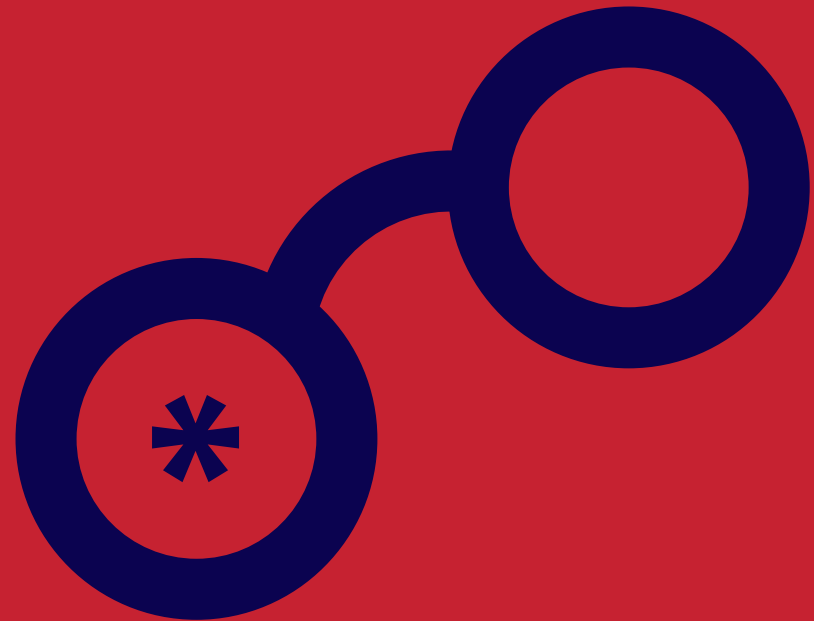
Lidz, C. and Elliott, J. (eds.) (2000). *Dynamic Assessment: Prevailing Models and Applications* (Vol. 6) Bingley, UK: Emerald Group Publishing Limited.

OCDE (2019), *A flying start: Improving Initial Teacher preparation Systems*, OECD Publishing, Paris.

● https://www.oecd-ilibrary.org/education/a-flying-start_cf74e549-en

Poehner, M. E. (2008). *Dynamic assessment: A Vygotskian approach to understanding and promoting L2 development*. Berlin: Springer.

Storch, N. (2017). *Sociocultural Theory in the L2 Classroom*. S. Loewen and M. Sato (Eds.), *The Routledge Handbook of Instructed Second Language Acquisition* (pp. 69-83). New York: Routledge.

6. CRÈDITS

● URL: <http://educacio.gencat.cat>

Aquest document, Eina d'Autoavaluació dinàmica de centres formadors del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, està publicat amb una llicència Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Aquest eina ha estat elaborada pels diferents equips multidisciplinars de treball de la Comissió Pedagògica de pràctiques que coordina el Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat de la Direcció General d'Innovació, Recerca i Cultura Digital. Aquesta Comissió està formada per representants de les universitats catalanes i dels centres formadors de pràctiques. També participa la Direcció General de Currículum i Personalització: Servei de Currículum d'Infantil i primària, Servei de Currículum de Secundària i Batxillerat. Altres agents són: referents de pràctiques dels Serveis Territorials, ICE, ExE, IOC.

L'eina ha estat validada per judici d'experts, amb la supervisió del Julio Meneses, Doctor en Societat de la Informació i el Coneixement (UOC):

- Jordi Coiduras. Coordinació del pràcticum graus de mestre. UdL.
- Maria José Espí. Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat.
- Elena Gayan. CESIRE.
- Montse Irún. Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat. Institut Joan Oró, Lleida.
- Lourdes Llorens. Servei de Recerca Educativa.
- Carme Sanjuan. Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat.
- Maica Sanz. Coordinadora del pràcticum del MUFPS de les universitats.UPC.

Assessorament i supervisió: Olga Esteve. Doctora en Ciències de l'Educació (UPF).

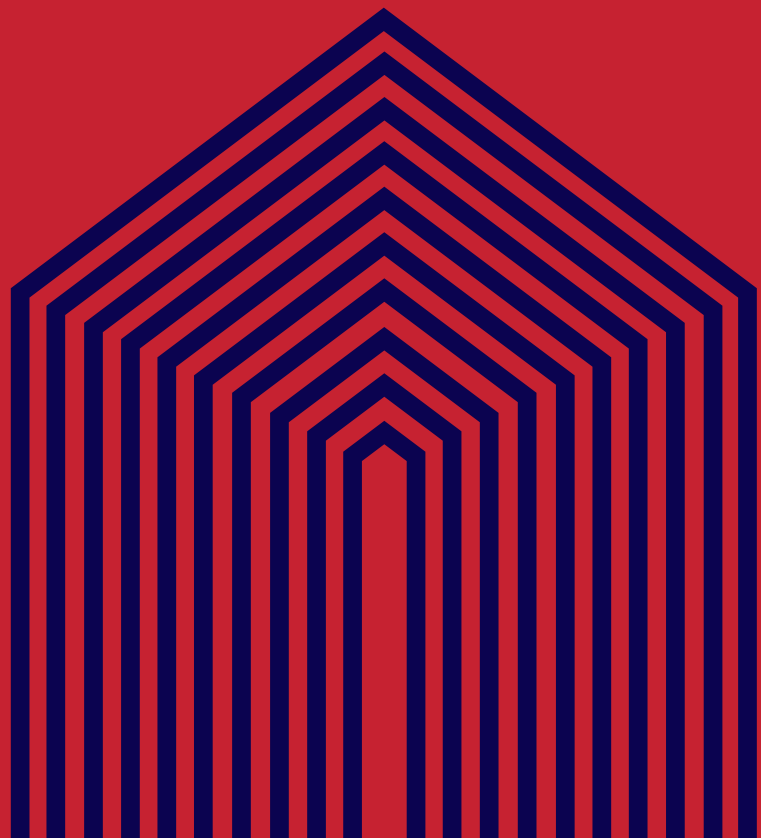
Agraïm el suport de les següents persones de la Direcció General d'Innovació, Recerca i Cultura Digital:

Mar Camacho Martí. Directora General d'Innovació, Recerca i Cultura Digital.

Jesús Moral Castrillo. Sub-director General d'Innovació i Formació.

Marta Sales. Cap del Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat.

Febrer 2021

CENTRES
FORMADORS